

Translatørforeningens symposium om en national tolkeordning 30. januar 2018

Translatørforeningens tolkeudvalg har sammenskrevet idéer og input fra både oplæg og workshops i nedenstående resumé.

Translatørforeningen anbefaler en certificeringsordning med inddeling af tolke i sprog, kategorier og faglige kompetencer samt en national, offentligt tilgængelig tolkeliste. Desuden anbefaler Translatørforeningen, at der oprettes en test og en uddannelse i tolkning i den offentlige sektor på bachelor- eller professionshøjskoleniveau, hvor faget tolkning som minimum fylder 60 ECTS point, og hvor det sproglige niveau i både dansk og fremmedsproget er på B2/C1-niveau, jf. den europæiske referenceramme for sprog.

Symposiet havde deltagere fra organisationer og foreninger, der repræsenterede et bredt udsnit af brugere i hele den offentlige sektor (kommuner, regioner og rets- og asylområdet), og deltagerne kom under workshops og diskussioner med forslag til, hvordan kvaliteten af tolkning i det offentlige kan hæves.

Det følgende er et sammendrag af de anbefalinger, som deltagerne fremførte:

Ønsker til specifikke kompetencer hos fremtidens tolke

- Tolken skal have et indgående kendskab til den relevante branche og de basale fagudtryk, der bruges i den pågældende branche (fx procesret eller PTSD-behandling).
- Tolken skal beherske de sproglige nuancer i både dansk og fremmedsproget og skal kunne gengive fagudtrykkene i rimelig grad.
- Tolken skal kunne sikre en retvisende kommunikation mellem to parter.
- Tolken skal være empatisk og have en god situationsfornemmelse (fx i voldtægtssager).
- Tolken skal kunne skabe et trygt rum, hvor der er tillid (fx ved behandlingen af torturofre).
- Tolken skal være sig sin rolle bevidst.
- Tolken skal tolke hvad, der bliver sagt. Der skal tolkes ordret og korrekt (præcision).
- Tolkenes køn er relevant i nogle sammenhænge (fx hos lægen og i visse kulturer).
- Tolken skal kende og beherske brugbare tolketeknikker og tolkeetik.
- Tolken skal respektere sin tavshedspligt.
- Tolken må ikke være inhabil.
- Tolken skal oversætte, hvad der bliver sagt under hensyntagen til, at der på forskellige sprog kan være forskellige måder at udtrykke sig på pga. kulturforskelle.
- Tolken skal sikre korrekt oversættelse af budskabet fra et sprog til et andet.
- Tolken skal mestre både mundtlig tolkning og skriftlig oversættelse, da der ofte forekommer skriftlige dokumenter i forbindelse med en tolkning.
- Tolken skal forholde sig neutralt. Tolken må med andre ord ikke tage parti for eller sympatisere med nogen af parterne, men skal agere uafhængigt og være tro imod det, parterne siger, uagtet at tolken selv måtte have en anden mening eller mistænke en part for at tale usandt.
- Tolken må ikke påtage sig opgaven som kulturformidler.
- Tolken skal være moden og robust, da tolken kan komme ud for at skulle lytte til mange uhyrligheder.

Ønsker til organiseringen af tolke markedet

Der er generel enighed om, at der bør indføres et mindstekrav til tolkes sproglige og tolkefaglige kompetencer, samt at alle tolke bør aflægge en prøve, så der er sikkerhed for, at den enkelte tolk lever op til sådanne mindstekrav. Der efterspørges samtidig både metode og redskaber til at måle tolkekompetencer.

Translatørforeningen

Det er et ønske blandt brugerne, at alle tolke så vidt muligt skal være testede, og at man som udgangspunkt altid bør indkalde den mest kompetente tolk blandt de tilgængelige tolke. Samtidig er der også en erkendelse af og en forståelse for, at det ikke er muligt at uddanne tolke i alle sprog, og at man i de små tolkesprog må anvende de tosprogede personer, der er det bedste alternativ.

Tolkeleverandører bør underlægges etiske krav til tolkenes kompetencer, således at de står inde for, at de vil levere de tolke, der efterspørges. Samtidig bør der indføres stikprøvekontrol af de tolke, der er tilknyttet den enkelte tolkeleverandører, for at sikre, at de bureauer, der vinder et offentlige tolkeudbud, rent faktisk leverer den ydelse, de har lovet i forbindelse med udbuddet.

Translatørforeningens tolkeudvalg

April 2018